

Dosarul nr. 3ra-609/23
2-21091257-01-3ra-07062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Negru, I. Dutca)

DECIZIE

11 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de către Autoritatea Națională de Integritate,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Povar Iurie împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului
administrativ,
împotriva deciziei din 26 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 17 iunie 2021, Povar Iurie a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Autorității Naționale de Integritate, solicitând anularea actului de constatare nr. 173/20
din 01 iunie 2021.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin intermediul oficiului poștal la 04 iunie
2021, a făcut cunoștință cu actul de constatare din 01 iunie 2021 prin care s-a decis:

- Constatarea faptului cum că Povar Iurie, exercitând funcția de Administrator al
ÎS „Institutul Național de Cercetări în Domeniu Amenajării Teritoriului, Urbanismului
și Arhitecturii „Urbanproiect”, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese,
manifestat prin nesoluționarea și neinformarea în termen de 3 zile de la data constatării,
în scris, conducătorul ierarhic superior, despre orice situație de conflict de interese real
în care se afla și respectiv prin încheierea directă a actelor juridice, care vizează
persoanele apropiate (cumnații: Corcevaia Tatiana și Caisîn Ion);

- Decăderea, lui Povar Iurie, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o
funcție de demnitate publică, pe o perioadă de 3 (trei) ani din data rămânerii definitivă
a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii
judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese;

- Înscrierea lui Povar Iurie în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție
de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, din data rămânerii definitivă a
actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabilă a hotărârii
judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

Reclamantul consideră că, actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021 emis de către Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova, este ilegal și neîntemeiat.

În fapt, reclamantul a menționat că, în perioada 18 iulie 2002 - 03 august 2020, a activat în funcție de administrator al ÎS „Institutul Național de Cercetări și Proiectări în Domeniul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii „Urbanproiect”. Genul principal de activitate ale Institutului este elaborarea documentației de proiect pentru urbanism și diverse tipuri de construcții. Actualmente, fondator al Institutului este Agenția Proprietății Publice.

Prin ordinul Agenției Proprietății Publice nr. 28-P din 01 august 2020 a fost eliberat din funcție, începând cu 03 august 2020.

Totodată, a remarcat că, pe parcursul anului 2018 în cadrul Institutului au fost elaborate o serie de proiecte semnificative, inclusiv tranzitorii din anul 2017, care au sporit activismul și intensitatea muncii angajaților fiind implicat în lucrări de proiectare contractate tot potențialul uman al acestea. În calitate de exemplu, pot servi obiectivele legate de modernizarea clădirii Aeroportului Internațional Chișinău, de crearea Centrului Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii, de elaborarea reglementărilor tehnice în construcții, de reconstrucția punctelor de trecere a frontierei de stat Leușeni, Sculeni, Giurgiulești, etc. Numai contractele cu Ministerul Afacerilor Interne (beneficiarul proiectului Centrului Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii) au avut o valoare totală de 12 336 050,40 de lei.

Din considerentele suprasolicitării cu volume de lucrări de proiectare pe parcursul anului 2018 precum și responsabilității pentru respectarea termenilor de executare contractuali, Institutul a fost nevoit să subcontracteze alte companii de proiectare. Această problemă a determinat Institutul să transmită o parte din lucrările de proiectare în subantrepriză. Printre lucrările transmise de Institut în subantrepriză sunt și lucrările pentru proiectarea reconstrucției punctului de trecere a frontierei de stat Sculeni la două companii de proiectare și anume, ÎI „Lara-Caisîn” în sumă de 1 178 264 de lei și ÎI „Corcevaia” în sumă de 1 083 702 de lei.

Respectivele contracte de subantrepriză au fost semnate de directorul tehnic dl V. Carlov și directorul economic dna V. Dubova, or, la data semnării respectivelor contracte reclamantul nu se afla în exercitarea funcției de administrator al Institutului, dar se afla în concediu.

Valoarea totală a contractului de bază cu Serviciul Vamal al Republicii Moldova a fost de 3 874 660,80 de lei sau în Institut au fost elaborate lucrări în valoare de 1 612 694,80 de lei.

În ce privește lucrările subcontractate, acestea au fost executate în termenul stabilit și calitativ, cea ce se dovedește prin avizul pozitiv al verficatorilor de proiecte pentru compartimentele încredințate.

Ulterior, după aprobarea de către instituțiile internaționale donatoare, a fost lansată de Serviciul Vamal al Republicii Moldova procedura de licitație pentru executarea lucrărilor de proiectare a reconstrucției punctului de trecere a frontierei de stat Sculeni conform documentației elaborate, inclusiv de ÎI „Corcevaia” și ÎI „Lara-Caisîn”.

A menționat reclamantul că, procedura de subcontractare nu a influențat rezultatele activității Institutului în anul 2018, care a fost finalizat cu beneficiu și cu o depășire esențială a indicilor respectivi ai anului precedent.

În anul 2020, la solicitarea, Serviciului Vamal, clădirea administrativă a punctului de trecere a frontierei de stat Sculeni a fost supusă reproiectării și, în conformitate cu legislația națională privind drepturile de autor și drepturile conexe, o parte din compartimentele documentației de proiect în valoare de 134 419 de lei au fost transmise în „Lara Caisîn”, contractul de subantrepriză fiind semnat de directorul economic dna V. Dubova.

În aceeași ordine de idei, reclamantul a reiterat că la data semnării respectivelor contracte nu se afla în exercitarea funcției de administrator al Institutului, dar se afla în concediu.

Astfel, consideră că, inspectorul de integritate a constatat eronat situația conflictului de interese, iar sesizarea nr. 1582 înregistrată în cadrul Autorității Naționale de Integritate, care a servit temei de inițiere a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese este doar o răzbunare a conducerii Agenției Proprietății Publice-fondator al Institutului, cu care se află în litigiu de judecă, și inclusiv o încercare de a influența rezultatul litigiului respectiv.

În concluzie, reclamantul a punctat că, inspectorul de integritate nu a constatat și nu a demonstrat prin probe pertinente și concludente în ce constă încălcarea de către el a regimului juridic al conflictelor de interese, iar constatările făcute poartă un caracter declarativ și nefondat.

La caz, fiind aplicabile prevederile art. 141 alin. (1) și (2) lit. c) din Codul administrativ, care indică că un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav și acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare. Un act administrativ individual este, de asemenea, nul, dacă contravine bunelor moravuri. Astfel, susține că actul de constatare nominalizat conține vicii deosebit de grave și contravine bunelor moravuri, odată ce este folosit cu scopul răzbunării și intimidării lui. Suplimentar, reclamantul a specificat că procedura inițierii controlului de către inspectorul de integritate a fost viciată chiar de la momentul înregistrării sesizării.

Dispoziția art. 28 din Legea nr. 132/2016 enumeră doar temeiurile pentru inițierea controlului averii și al intereselor personale și nu se referă la temeiurile inițierii controlului cu privire la respectarea regimului juridic al conflictelor de interese. Inspectorul de integritate a inițiat ilegal procedura de control al regimului juridic al conflictelor de interese în privința lui, precum și ilegal a întocmit procesul-verbal de inițiere a controlului. Motivul ilegalității invocat constă în lipsa temeiurilor legale de inițiere a controlului cu privire la regimul juridic al conflictelor de interese în privința reclamantului.

Actul de constatare disputat îl consideră unul incomplet și care nu este în corespundere cu rigorile legale deoarece în actul de control nu sunt reflectate constatările rezultate din acțiunile de verificare prealabilă. În actul de constatare nu se regăsesc temeiurile și motivele inițierii controlului. Inspectorul de integritate era obligat să facă trimitere la norma legală care prevede temeiurile efectuării controlului regimului juridic al conflictelor de interese. După înregistrarea sesizării depuse de persoanele fizice ori juridice, aceasta urmează imediat în ziua înregistrării să fie repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

La această etapă a fost admisă o încălcare procedurală deoarece din actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021 rezultă că sesizarea a fost înregistrată la 02 martie 2021 și repartizată prin programul aleatoriu la 04 martie 2021, adică la expirarea a 2 zile și nu imediat cum prescrie norma legală.

Totodată, i-a fost încălcat dreptul la apărare, nu i-a fost permis să facă cunoștință și să facă copii din actele dosarului de control.

În context, reclamantul a menționat că:

- în acțiunile sale, descrise de inspectorul de integritate, lipsesc elementele conflictului de interese consumat;

- respectivele contracte de subantrepriză au fost semnate de directorul tehnic dl V. Carlov și directorul economic dna V. Dubova, prin urmare în acest caz nu este vorba de constatarea conflictului de interese;

- pot fi sancționate doar nedeclararea sau nesoluționarea numai a conflictelor de interese potențiale sau reale, nu și conflictele de interese consumate;

- autoritatea publică pârâtă nu a stabilit cu certitudine care anume situație sau faptă de conflict de interese a admis sau a comis Povar Iurie, fapt care exclude vinovăția ultimului în încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese;

- prin emiterea actului de constatare lui Povar Iurie i-se încălcă dreptul la muncă și principiul prezumției de nevinovăție.

Prin hotărârea din 25 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Povar Iurie către Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ.

Prin decizia din 26 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Povar Iurie, prin intermediul avocatului Lungu Adrian.

S-a casat hotărârea din 25 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Povar Iurie către Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova, cu privire la anularea actului administrativ.

S-a anulat pct. 2 și 3 din Actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021, întocmit de Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Povar Iurie.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat asupra temeiniciei actului de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021, emis de Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Povar Iurie, în partea în care s-a constatat încălcarea de către aceasta a regimului juridic al conflictelor de interese, or, Povar Iurie, cu derogare de la normele de drept, a admis încălcarea regimului conflictului de interese, ca urmare a emiterii actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice, care vizează persoane ce îi sunt apropiate, după cum urmează: Contractul de subantrepriză nr. 15/03-18/15870 din 15 martie 2018 cu ÎI „Lara Caisîn”; Contractul de subantrepriză nr. 0017/05.18/15870 din 17 mai 2018 cu ÎI „Corcevaia”; Contractul de subantrepriză nr. 15870/20 din 06 mai 2020 cu ÎI „Lara Caisîn”, cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Totodată, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond, potrivit căreia, în situația în care subiectul declarării este chemat să încheie un act juridic în care are interese personale și care influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcției, este prezent un conflict de interese real în sensul art. 12 alin. (3) din Legea privind declararea era și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016. Prin urmare, interesul personal al subiectului în forma apărută putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce-i reveneau potrivit legii, fapt ce se califică direct în una din situațiile prevăzute la art. 12 alin. (3).

Suplimentar, instanța de apel a reținut că, în cadrul controlului subiectul conform informației disponibile din Registrul declarațiilor privind conflictele de interese al Autorității Naționale de Integritate, nu au fost identificate înscrisuri despre careva declarații adresate Autorității Naționale de Integritate de către Administratorul ÎI „Institutul Național de Cercetări în Domeniul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii „Urbanproiect”, Povar Iurie, prin care acesta ar fi solicitat soluționarea conflictelor de interese reale în care s-a aflat până la încheierea contractelor menționate supra. Astfel, prezumția inexistenței conflictului între interesele profesionale și cele personale la încheierea actelor juridice respective este neîntemeiată. Or, interesul personal al subiectului în forma apărută putea și pare să fi influențat exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce-i reveneau subiectului controlului potrivit legii, fapt ce se califică direct în una din situațiile prevăzute la art. 12 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor. În aceeași ordine de idei, instanța ierarhic inferioară a apreciat ca întemeiată concluzia primei instanțe, cu referire la argumentele reclamantului, precum că Actul de constatare urmează a fi anulat ca fiind emis cu încălcarea procedurii, pe motiv că inspectorul de integritate a încălcat termenul procedurii administrative, reglementat de art. 60 din Codul administrativ.

Distinct concluziei instanței de fond, reținută de către instanța de apel, privind temeinicia actului de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021 emis de Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Povar Iurie, în partea constatării interesului personal, verificând legalitatea și temeinicia actului de constatare supus contestării în partea stabilirii sancțiunii: - Decăderea, lui Povar Iurie, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, pe o perioadă de 3 (trei) ani din data rămânerii definitivă a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese; - Înscrierea lui Povar Iurie în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, din data rămânerii definitivă a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese, instanța de apel a remarcat faptul că, în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererea de apel, actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021 este pasibil anulării în această parte.

În continuare, instanța ierarhic inferioară a conchis că, actul de constatare urmează a fi anulat în partea sancțiunilor impuse întrucât, inspectorul de integritate a omis să-și motiveze decizia de a-l decădea pe Povar Iurie din dreptul de a exercita o funcție publică, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare. Or, în cazuri similare, inspectorii de integritate au încetat procedurile de control inițiate în privința unor subiecți ai declarațiilor, statuând că, incriminarea conflictului de interese urmărește sancționarea situațiilor în care exercitarea imparțială a atribuțiilor de serviciu ale subiectului declarațiilor ar putea fi efectuată.

Instanța de apel a subliniat că, la aplicarea sancțiunii sub formă de încetare a raporturilor de muncă și de privare a persoanei de dreptul de a exercita funcții publice sau funcții de demnitate publică, inspectorul de integritate urmează să motiveze, prin prisma principiului proporționalității, aplicarea unei astfel de sancțiuni. În consecință, inspectorul de integritate a omis să-și motiveze sancțiunile aplicate în privința lui Povar Iurie, prin prisma principiului proporționalității, invocând în motivarea aplicării acestui

principiu, doar teze generale, care nu au fost raportate la obiectul încălcărilor admise de aceasta. Autoritatea Națională de Integritate, conducându-se de principiul proporționalității, urma să-și motiveze aplicarea sancțiunii de încetare a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului declarării. În condițiile speței, din analiza actului de constatare întocmit în privința lui Povar Iurie, nu rezultă că, inspectorul de integritate ar fi examinat cel puțin situația prin prisma analizei principiului proporționalității, atunci când a dispus aplicarea sancțiunilor pentru încălcarea regimului juridic al conflictului de interese.

Mai mult ca atât, la aplicarea măsurilor restrictive, inspectorul de integritate nu a ținut cont că, prin actele administrative/juridice nu au fost cauzate prejudicii, iar Povar Iurie nu a realizat careva beneficii din aceste acte. Or, contrar soluției primei instanțe, este de relevat că, art. 39 alin. (5) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate stabilește expres că, la aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

Instanța de apel a observat că, în circumstanțe similare celor din actele de constatare nr. 136/16 din 24 martie 2022, nr. 430/20 din 31 decembrie 2021, nr. 115/08 din 14 martie 2022, în care chiar dacă inspectorii de integritate au constatat încălcarea regimului juridic al conflictului de interese, aceștia nu au dispus decăderea persoanei din dreptul de a exercita funcții publice și funcții de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interes și înscrierea persoanei în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau o funcție de demnitate publică de la data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența stării de incompatibilitate, susținând că sancțiunea respectivă nu este proporțională cu încălcările admise. Aceste circumstanțe odată în plus denotă, că actul de constatare emis în privința lui Povar Iurie, în partea pct. 2 și 3, este contrar dispozițiilor art. 29 din Codul administrativ, așa cum, inspectorul de integritate nu a motivat în nici un mod proporționalitatea sancțiunilor aplicate în raport cu pretinsele încălcări admise de reclamantul/intimat. Totodată, actul de constatare contestat, în partea pct. 2 și 3 contravine și prevederilor art. 137 alin. (4) din Codul administrativ, care stipulează că, dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Or, din analiza actului de constatare contestat de Povar Iurie, nu rezultă că inspectorul de integritate ar fi justificat suficient necesitatea aplicării sancțiunilor prevăzute de Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

La 10 mai 2023, Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova a depus recurs nemotivat, ulterior la 22 mai 2023 a depus recurs motivat împotriva deciziei din 26 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei contestate în partea admiterii acțiunii, și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte de respingere.

În motivarea recursului, a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând că, instanța de apel a concluzionat asupra temeiniciei actului de constatare în

partea în care s-a constatat încălcarea de către dl Iurie Povar a regimului juridic al conflictelor de interese prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului real de interese și în consecință consumarea conflictului de interese, ca urmare a emiterii actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice, care vizează persoane ce îi sunt apropiate, după cum urmează: Contractul de subantrepriză nr. 15/03- 18/15870 din 15 martie 2018 cu II „Lara Caisîn”; Contractul de subantrepriză nr. 0017/05. 18/15870 din 17 mai 2018 cu ÎI „Corcevaia”; Contractul de subantrepriză nr. 15870/20 din 06 mai 2020 cu ÎI „Lara Caisîn”, însă, a apreciat drept ilegal actul administrativ individual defavorabil în partea sancțiunilor aplicate în privința intimatului care s-au regăsit în pct. 2 și pct. 3 al dispozitivului actului de constatare. Astfel, instanța de apel a anulat sancțiunile aplicate intimatului pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, pe motiv că, inspectorul de integritate nu și-a motivat decizia prin prisma principiului proporționalității și al egalității de tratament respectiv, a încălcat limitele dreptului discreționar.

Autoritatea consideră decizia Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2023, în partea ce ține de admiterea parțială a cererii de chemare în judecată și anulării pct. 2 și pct. 3 al dispozitivului actului de constatare, drept ilegală și neîntemeiată.

În partea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, legislația în vigoare la momentul desfășurării procedurii administrative de control și emiterii actului de constatare în privința dlui Iurie Povar prevedea mai multe tipuri de sancțiuni, fiecare dintre acestea pentru acțiuni sau omisiuni distincte. Astfel, pentru nedeclararea conflictului de interese (în termen de 3 zile) și nesoluționarea acestuia (abținere sau neexecutarea propunerii de soluționare dictată de conducător sau organul ierarhic superior), Legea nr. 133/2016 cu privire la declararea averii și intereselor personale, la art. 39 alin. (1) indica asupra sancționării contravenționale a subiectului declarării în conformitate cu prevederile Codului contravențional (art. 313² din Codul contravențional versiune în vigoare la momentul desfășurării procedurii administrative de control și emiterii actului de constatare). Pentru rezolvarea unei cerere/demers, emiterea unui act administrativ, încheierea, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, a unui act juridic, luarea sau participarea la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică sancțiunea era prevăzută de art. 23 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Întru fortificarea poziției Autoritatea aduce în atenția decizia de inadmisibilitate a Curții Constituționale nr. 127 din 29 octombrie 2020 care, la pct. 36-37 confirmă cele notate supra. Totodată, la pct. 38 - 39 din decizia indicată, Curtea a statuat că, (pct. 38) legislatorul a definit clar tipurile de conflicte de interese și limita întinderii acestora, fiind previzibile consecințele lor în funcție de acțiunea/inacțiunea subiectului. Consecințele încălcării prevederilor conținute în Legea privind declararea averii și a intereselor personale sunt previzibile pentru destinatarii normelor. Astfel, subiectul declarării este obligat să declare și să soluționeze un conflict de interese real pentru a evita survenirea conflictului de interese consumat (în cazul acestor inacțiuni survenind răspunderea contravențională sau venală, după caz), iar în situația în care subiectul totuși prin acțiune admite conflictul de interese consumat, inspectorul de integritate aplică prin actul de constatare interdicția stabilită de articolul 23 alin. (6) din Legea privind declararea averii și intereselor personale (a se vedea § 25 din Decizia citată supra); (pct. 39) Prin urmare, Curtea observă că ”aceste două proceduri (sancțiuni) se referă la aspecte diferite ale actului care aduce atingere intereselor societății...”.

A mai notat că, din moment ce inspectorul de integritate a constatat încălcarea de către dl Iurie Povar ex-administrator al ÎS Institutul Național de Cercetări în Domeniul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii Urbanproiect a regimului juridic al conflictelor de interese, a aplicat în privința acestuia sancțiunea de decădere din dreptul de a deține o funcție publică sau de demnitate publică, cu operare înscrierii corespunzătoare în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, care este publicat pe pagina web oficială a Autorității.

A evidențiat că, odată operate modificări la Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în data de 29 octombrie 2021, legiuitorul a prevăzut că, sancțiunea aplicată de către inspectorul de integritate în cazul în care constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese poate fi individualizată și anume: inspectorul de integritate va aplica o sancțiune contravențională și după caz, poate fi aplicată și sancțiunea de eliberare din funcție cu aplicarea interdicției de a deține o funcție publică sau de demnitate publică pentru o perioadă de 3 ani. În acest sens, aducem în atenție prevederile art. 39 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în vigoare la moment) unde se menționează că, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate: lit. a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică; lit. b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Conform alin. (2) art. 39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută. Astfel, după introducerea acestor prevederi legale, legiuitorul oferă posibilitatea pentru inspectorul de integritate ca, în momentul individualizării pedepsei în conformitate cu art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, să decidă tipul de sancțiune ce urmează a fi aplicată în raport cu subiectul declarării care a încălcat Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Autoritatea observă că, instanța de apel în motivarea deciziei privind anularea pct. 2 și pct. 3 din dispozitivul actului de constatare, a făcut trimitere la conținutul art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, și la art. 39 alin. (1) lit. b), alin. (2) și alin. (3) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, care au intrat în vigoare după data emiterii actului de constatare or, actul de constatare nr. 173/20 a fost emis la data de 01 iunie 2021, pe când normele pe care le-a invocat instanța de apel și care pretinde că ar fi fost încălcate de către inspectorul de integritate, se regăsesc în legislația de integritate abia începând cu 29 octombrie 2021.

În final, Autoritatea consideră decizia Curții de Apel Chișinău drept ilegală or, instanța de judecată urma să verifice dacă, Autoritatea a respectat întru totul normele procedurale pentru întreaga procedură administrativă și la emiterea actului

administrativ și dacă, a aplicat în mod corespunzător normele materiale în vigoare la etapa emiterii actului de constatare, și nu prevederile normative, care au intrat în vigoare după ce a fost întocmit actul de constatare.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 26 aprilie 2023, dar date despre notificarea acesteia recurentei, la materialele cauzei nu se regăsesc.

La 22 mai 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului prin intermediul poștei electronice decizia motivată din 26 aprilie 2023 (f.d. 175).

Astfel, recursul declarat de Autoritatea Națională de Integritate este depus cu respectarea prevederilor art.245 din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023)).

La 14 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului depus de Autoritatea Națională de Integritate, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

În conformitate cu prevederile art. 193 alin. (3), (3¹) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.

Conform art. 247 din Codul administrativ, recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit.b) și d). Completul poate

decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul admisibil, care urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii în această parte, prin care se respinge pretenția lui Povar Iurie împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea punctelor 2 și 3 din Actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021, din considerentele ce urmează.

Conform art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, în urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: admite recursul, casează integral sau parțial hotărârea și/sau decizia și adoptă o nouă decizie.

În conformitate cu art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, care reglementează că, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La acest capitol, se rețin și dispozițiile art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, care stipulează că, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Prin prisma alin. (2) și (3) al aceluiași articol, (2) instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că unul dintre principiile procedurii de contencios administrativ potrivit art. 36 din Codul administrativ, constituie principiul supremației dreptului, care prevede că instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Conform jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului

determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (cauza Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09 decembrie 1994 §27).

Recapitulând esența litigiului, instanța de recurs reține următoarea stare de fapt: Iurie Povar a fost angajat în calitate de Administrator al întreprinderii de Stat „Institutul Național de Cercetări în Domeniul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii „Urbanproiect” conform Ordinului Cu privire la personal al Ministrului Ecologiei, Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului al RM nr.275 din 18.07.2002, ulterior conform Ordinului Cu privire la încetarea contractului individual de muncă al Administratorului interimar al întreprinderii de Stat „Institutul Național de Cercetări în Domeniul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii „Urbanproiect” al Directorului general al Agenției Proprietăți Publice nr.28-P din 01.08.2020 a fost eliberat din funcție (f.d. 32-45, dos. administrativ).

La 02 martie 2021, în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr.1582 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către Iurie Povar, Administrator al întreprinderii de Stat „Institutul Național de Cercetări în Domeniul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii „Urbanproiect” (f.d. 1-3, dos. administrativ).

La 09 martie 2021, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 146/20, în privința reclamantului a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, fiind dispusă informarea lui Iurie Povar despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute în art. 33 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (f.d. 4-6, dos. administrativ).

Prin notificările nr. 04-20/1149 din 10.03.2021 (nerecepționată) și nr.04-20/1825 din 09.04.2021 (recepționată), reclamantul a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (f.d. 19-21, dos. administrativ).

Prin scrisoarea din 22.03.2021, ultima a expediat în adresa ANI copiile contractelor de subantrepriză încheiate în perioada 01.01.2018 – 10.03.2021 cu ÎI „Lara Casian” și ÎI „Corcevaia”, și anume : Contract de subantrepriză nr. 15/03-18/15870 din 15.03.2018 cu ÎI „Lara Casian”; Contract de subantrepriză nr.0017/05.18/15870 din 17.05.2018 cu ÎI „Corcevaia”; Contract de subantrepriză nr. 15870/20 din 06.05.2020 cu ÎI „Lara Casian”; în aceeași scrisoare fiind menționat că pentru serviciile prestate nu a fost efectuată licitație (f.d. 48-81, dos. administrativ).

Potrivit răspunsului Agenției Servicii Publice din 24.03.2021, s-a stabilit că : ÎI „Lara Caisîn” figurează înregistrată din 30.01.1995, administrator și unic fondator – Caisîn Ion; ÎI „Corcevaia” figurează înregistrată din 16.02.1996, administrator și unic fondator – Corcevaia Tatiana. Conform actelor de stare civilă, Olga Povar este soția lui Iurie Povar, iar Tatiana Corcevaia și Ion Caisîn îi sunt cumnați (f.d. 24-28, dos. administrativ).

La 29 martie 2021 prin notificarea nr.04-20/1557, reclamantului i s-a solicitat prezentarea punctului de vedere/poziției asupra obiectului controlului inițiat în privința sa (f.d. 63-65, dos. administrativ).

La 23 martie 2021, Iurie Povar, a depus la ANI punct de vedere în formă scrisă, în conținutul căreia a indicat despre lipsa conflictului de interese (f.d. 69, dos. administrativ).

În rezultatul examinării înscrisurilor administrate în cursul procedurii de control, la 9 01.06.2021, inspectorul de integritate Victor Rența a emis actul de constatare nr. 173/20, prin care a decis:

1. Se constată că dl Iurie Povar, exercitând funcția de Administrator al întreprinderii de Stat „Institutul Național de Cercetări în Domeniul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii „Urbanproiect”, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nesoluționarea și neinformarea în termen de 3 zile de la data constatării, în scris, conducătorul ierarhic superior, despre orice situație de conflict de interese real în care se afla și respectiv prin încheierea directă a actelor juridice, care vizează persoanele apropiate (cumnații Corcevaia Tatiana și Caisîn Ion);

2. Se decede, dl Iurie Povar, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, pe o perioadă de 3 (trei) ani din data rămânerii definitivă a actului de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

3. Se înscrie dl Iurie Povar în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, din data rămânerii definitivă a actului de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. Se aduce la cunoștința dlui Iurie Povar, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-1 contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev 3) (f.d. 19-23).

Nefiind de acord cu actul de constatare, Iurie Povar a depus prezenta acțiune în instanța de contencios administrativ, pledând în fața instanței asupra ilegalității actului, invocând lipsa existenței conflictului de interese.

Prima instanță, judecând cauza în fond a ajuns la concluzia respingerii ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată depusă de Povar Iurie către Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ.

Curtea de Apel Chișinău fiind investită cu judecarea cauzei în ordine de apel, a ajuns la concluzia admiterii apelului declarat de Povar Iurie, prin intermediul avocatului Lungu Adrian, a fost casată hotărârea din 25 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Povar Iurie către Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova, cu privire la anularea actului administrativ, cu anularea pct. 2 și 3 din Actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021, întocmit de Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Povar Iurie.

Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția instanței de apel cu privire la admiterea pretenției privind anularea punctelor 2 și 3 din Actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021 este greșită, emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că potrivit pct. 1 din actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021 al Autorității Naționale de Integritate a fost stabilită încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Iurie Povar, în exercitarea funcției de Administrator al ÎS „Institutul Național de Cercetări în Domeniu Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii

„Urbanproiect”, manifestat prin nesoluționarea și neinformarea în termen de 3 zile de la data constatării, în scris, conducătorul ierarhic superior, despre orice situație de conflict de interese real în care se afla și respectiv prin încheierea directă a actelor juridice, care vizează persoanele apropiate (cumnații: Corcevaia Tatiana și Caisîn Ion).

La caz, instanța de recurs consideră relevant faptul că deși pct.1 a fost contestat cu apel de către reclamantul Iurie Povar, prin decizia Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiate pretenția respectivă, iar Iurie Povar nu a contestat cu recurs respectiva soluție.

Prin urmare, instanța de recurs constată că intimatul Iurie Povar nu a contestat concluzia Curții de Apel că a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, în exercitarea funcției de Administrator al ÎS „Institutul Național de Cercetări în Domeniu Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii „Urbanproiect”, manifestat prin nesoluționarea și neinformarea în termen de 3 zile de la data constatării, în scris, conducătorul ierarhic superior, despre orice situație de conflict de interese real în care se afla și respectiv prin încheierea directă a actelor juridice, care vizează persoanele apropiate (cumnații: Corcevaia Tatiana și Caisîn Ion).

Potrivit art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ și art. 219 alin. (3) din Codul administrativ, instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Ținând cont de conjunctura circumstanțelor de fapt și a normelor precitate, întru respectarea limitelor judecării recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție decelează că obiect al prezentei proceduri de recurs inițiate la cererea de recurs depusă de Autoritatea Națională de Integritate, constituie punctele 2 și 3 din actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021, întocmit în privința lui Iurie Povar de către Autoritatea Națională de Integritate.

Verificând legalitatea și temeinicia deciziei instanțe de apel, în partea contestată, în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, fapt ce a dus la adoptarea soluției neîntemeiate de admitere a pretențiilor lui Iurie Povar împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea punctelor 2 și 3 din actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021.

Conform art. 23 alin. (4), (7) și (8) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016, în redacția în vigoare la data emiterii actului contestat, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea

judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese.

Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, care este publicat pe pagina web oficială a Autorității.

În conexiunea circumstanțelor expuse cu normele legale citate supra, instanța de recurs notează că instanța ierarhic inferioară constatând încălcarea regimului conflictelor de interese, prin nedeclararea și nesoluționarea conflictelor de interese de către Iurie Povar, și respectiv legalitatea punctului 1 din actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2022, neîntemeiat a anulat punctele 2 și 3 din actul de constatare menționat.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel greșit a concluzionat că măsurile aplicate de inspectorul de integritate și indicate la punctele 2 și 3 din actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2022 urmau a fi verificate prin prisma principiului proporționalității.

La acest capitol, instanța de recurs evidențiază că, conform art. 39 alin. (1)-(3) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate în redacția în vigoare la data emiterii actului contestat, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și îl trimite instanței judecătorești spre examinare conform procedurii stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova.

Din momentul în care actul de constatare a încălcării regimului juridic al conflictului de interese rămîne definitiv, Autoritatea sesizează în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei care a emis/adoptat actul administrativ sau a încheiat, direct ori prin persoane terțe, actul juridic, sau a luat ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Sanțiunea disciplinară poate fi aplicată după rămânerea definitivă a actului de constatare, în condițiile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară.

Iar, art. 39 alin. (1)-(3) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate în redacția în vigoare după emiterii actului contestat (aplicat greșit de către instanța de apel), prevede că, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Dacă actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.

În interpretarea corectă a normelor precitate, instanța de recurs consideră necesar să evidențieze că prin modificările operate prin Legea nr. 130 din 07 octombrie 2021 inspectorul de integritate a fost investit de legiuitor cu dreptul discreționar care i-ar permite aplicarea anumitor măsuri în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese. Însă, la caz sunt aplicabile prevederile până la modificări, or, actul de constatare a fost adoptat la 01 iunie 2021.

Prin urmare, având în vedere natura abaterilor, numărul și durata abaterilor, prejudiciul adus interesului public și funcției publice deținute, instanța de recurs constată că inspectorul de integritate întemeiat a ajuns la concluzia de a-l decădea, pe Povar Iurie, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, pe o perioadă de 3 (trei) ani din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese, precum și înscrierea lui Povar Iurie în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că instanța de apel într-un mod eronat a concluzionat ca fiind situații similare actele de constatare nr. 136/16 din 24 martie 2022, nr. 430/20 din 31 decembrie 2021, nr. 115/08 din 14 martie 2022, or, respectivele actele de constatare au fost adoptate după modificările operate prin Legea nr. 130 din 07 octombrie 2021. Prin urmare, constatările instanței ierarhic inferioare cu privire la circumstanțe similare a actelor de constatare nr. 136/16 din 24 martie 2022, nr. 430/20 din 31 decembrie 2021, nr. 115/08 din 14 martie 2022, nu sunt relevante la caz, or, actul de constatare nr. 173/20 în privința lui Iurie Povar a fost adoptat de către Autoritatea Națională de Integritate la 01 iunie 2021 (până la modificări).

În context, instanța de recurs relevă că în punctele 26 și 27 ale deciziei de inadmisibilitate nr. 109 din 06 septembrie 2022, Curtea Constituțională a reamintit că legislatorul a definit în mod clar tipurile de conflicte de interese și întinderea acestora, respectiv consecințele lor în funcție de acțiunea/inacțiunea subiectului și circumstanțele cazului.

Astfel, prevederile legale criticate reprezintă măsuri necesare pentru asigurarea transparenței în exercitarea funcțiilor publice și, mai mult, au ca scop garantarea exercitării cu imparțialitate a funcțiilor publice.

La caz, este cert că la aplicarea măsurilor restrictive față de Iurie Povar, în calitate de Administrator al ÎS „Institutul Național de Cercetări în Domeniu Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii „Urbanproiect”, la punctele 2 și 3 din actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021, Autoritatea Națională de Integritate a respectat procedura de emitere a actului administrativ, actul este emis de către un organ competent și în corespundere cu normele legii materiale aplicabile speței, instanța de recurs nu a constatat admiterea a careva abateri la emiterea actului

administrativ individual defavorabil emis în privința reclamantului de către Autoritatea Națională de Integritate, legalitatea pct. 2 și 3 din actul de constatare nefiind pusă la îndoială, iar contrariul nu a fost demonstrat în cadrul examinării cauzei.

Sintetizând cele reliefate supra instanța de recurs constată netemeinicia pretențiilor lui Iurie Povar cu privire la anularea punctelor 2 și 3 din actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021, prin urmare netemeinicia deciziei instanței de apel în partea admiterii acestor pretenții.

Pentru motivele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa parțial decizia din 26 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău în partea admiterii acțiunii lui Iurie Povar și anulării punctelor 2 și 3 din actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021, întocmit în privința lui Iurie Povar de către Autoritatea Națională de Integritate, cu emiterea în această parte a unei noi decizii de respingere a pretențiilor lui Iurie Povar împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea pct. 2 și 3 din actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021.

Dat fiind faptul că în rest decizia instanței de apel nu a fost contestată cu recurs, instanța de recurs nu se va expune cu privire la legalitatea acesteia în partea necontestată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. b) și art. 248 alin. (2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate.

Se casează parțial decizia din 26 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Povar Iurie împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ, și anume în partea admiterii parțiale a acțiunii înaintate de Iurie Povar și anulării punctelor 2 și 3 din actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021, întocmit în privința lui Iurie Povar de către Autoritatea Națională de Integritate, și în această parte se emite o nouă decizie prin care:

Se resping ca neîntemeiate pretențiile lui Iurie Povar împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea punctelor 2 și 3 din actul de constatare nr. 173/20 din 01 iunie 2021, întocmit în privința lui Iurie Povar de către Autoritatea Națională de Integritate.

Decizia este irevocabilă

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc